

15.8.2016

MAAHANMUUTTOASIAIN JAOSTON KOKOUS

Aika 11.5.2016 klo 9.30 - 12.30

Paikka Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Salpausselänkatu 22, Kouvola
Iso kokoushuone, 2 krs

LÄSNÄ Heino-Kukkurainen Merja, Lappeenrannan kaupunki
Kallioniemi Juha-Pekka, Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kuittinen Aulikki, Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Kujala Arja, Imatran kaupunki
Laitinen Sonja, SAK
Mattila Merja, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, pj
Meriläinen Timo, AKT
Puolakka Pirjo, Kotkan kaupunki
Suoninen Alla, Rodnik ry
Tuhkalainen Seija, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, siht.
Vainio Arja, SPR
Väyrynen Tuija, Kouvolan kaupunki

Klo 9.30 Avaus

Ryhmän päällikkö Merja Mattila Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta kertoi 4.5 . pakolaistilanteesta. Vokeissa on noin 1500 turvapaikan hakija: E-Karjala 471, Kymenlaakso 1022, Ruotsinpyhtää 57. Alaikäisiä 105 kansanopistoissa (Joutseno, Jaakkima, Valkeala). Kotkan kaupungin kanssa tehdään sopimus perheryhmäkodista.

ELYn ja kuntien sopimukset turvapaikan vastaanotosta Kaakkois-Suomessa ovat yleensä avoimia. Sopimuksia lähes kaikkien alueen kuntien kanssa on jo tehty. Suurin ongelma on vapaiden asuntojen puute tulijoille. VOK ei saa tukea alueeltaan pois muuttoa, kuin vain erityisten perusteellisista syistä. Vuokratakuut maksetaan vain alueelle muuttaville.

Toisena ongelmana koetaan ilmapiiri eri kunnissa, joka vaikuttaa sijoittumiseen.

Valtakunnallista tietoa: VOKkeja 135 ja alaikäisten paikkoja 81. Ratkaisua odottaa 22.000 tapausta, joista alaikäiset ovat ensisijaisia prioriteettijärjestyksessä He saavat todennäköisesti oleskeluluvan. Turvapaikanhakijat ovat pääsääntöisesti Irakista (20%) ja Afganistanista (20%). Rauenneita tapauksia on 35,7 %.

Migri on avannut toimipisteen Lappeenrannassa, uuden henkilöstön koulutus on mm. jarruttanut päätösten tekoa.

Välimeren kautta tulevien määrä on vähentynyt, reitit muuttuva (Kreikka, Italia). Itärajalla ei nyt tapahdu mitään (pohjoinen).

TE-toimiston maahanmuuttaja -taustaiset työnhakijamäärät ovat vähän kasvaneet. Kouvola ja Kotka saaneet TE-toimistoon kaksi uutta määräaikaista työntekijää.

Alueen maahanmuuttotilanne

Imatra

Vielä rauhallista, yksi myönteisen luvan saanut on muuttanut Länsi-Suomeen. Vuoksenhovin VOKista tuleville myönteisen luvan saaneet kaupunki ottaa vastaan. Joutsenosta 50 tp-hjakijaa siirtyy Imatralla. Poliittinen keskustelu ei ole muuttunut, on ollut myötämielinen. Valmistavaopetus; puolet lapsista poistunut, mutta korvauksen saa vain vähintään 4 kk paikallaolevista. Vaihtuvuus on nopeaa, noin 2 kk -, kunta ei saa korvausta! Imatran VOKin remontti, ei lupaa laittaa kuntoon hotelli Vuoksenhovia. Perheet sijoitetaan pienempiin paikkoihin, jolloin käyttömahdollisuudet paranevat, voi esim. itse laittaa ruoan lupaa odotellessa.

Kouvola

Oleskeluluvan saaneita on tullut jatkuvasti muualta Suomesta, somaleita suurin osa. Keskustellaan siitä, missä on kipukynnys, sosiaalityöntekijöillä toimii verkostoyhteistyö. Saatu yksi sosiaalityöntekijä lisää. Myös Kelan kanssa on yhteistyötä, esim. miten saadaan rahat käteisellä kun ei ole tilejä. Kouvolan alueella rankkoja rasistisia tapauksia mm. kotirauhan rikkomista ym. poliisiasioita, joka haittaa kotoutumista.

Kotka

Usea VOK alueella; Kotka, Pyhtää. 800 turvapaikan hakijaa ja kuntaan tullut 70 uutta oleskeluluvalla olevaa. Tulija määrät kiihtyvät, Kotkaan muutetaan myös muualta Suomesta. kaupunki perustanut Kotouttaminen –työryhmän.. Tahtotila on, että turvapaikan saaneet jäisivät ja kotoutuisivat Kotkaan. Väestömuutos iso, väestöä olisi yli 1000 vähemmän ilman maahanmuuttajia. Kotokoulutus tarvitsee lisärahaa, koska kaupunki on panostanut kotokoulutukseen. Omaehtoiseen koulutukseen pitää lähteä toiselle paikkakunnalle. Yksi henkilö on saatu palkattua kesän ajaksi kaupungille. Maahanmuuttaja määrä on lisääntynyt 7,8 % Ilmapiiri Kotkassa; kirjoittelu väheni, mutta huutelua ja osoittelua esiintyy.

EKSOTE / Lappeenranta

EKSOTE antaa kotopalvelut Lappeenrannalle, Imatralla sekä muille alueen kunnille. Lappeenrantaan ei ole vielä tullut oleskeluluvan saaneita, olisivat saaneet paikan. Joutsenon VOKista myönteisen luvan saaneet voisivat saada paikan LPRsta Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset; oppilashuolto, valmistavaopetus, lastensuojelu, tukirahojen riittävyys? Parannetaan prosesseja ja järjestetään henkilöstön koulutusta. Tilastokeskuksen tietoa ulkomaalaisista 2014-2015: vieraskielisiä 400, ulkomaan kansalaisia 200, joista 2/3 LPR:ssa ja 1/3 Imatralla. Määrät ovat kasvaneet. Kehittämishankkeita on käynnistynyt. Huoli on siitä, miten TE -palveluiden resurssit riittävät kotosuunnitelmien tekemisiin. Ohjausresursseissa sekä maahanmuuttajien sos ja terveyspalveluissa on vajetta mm. neuvolat. Liikkuvat palvelut jalkautuvat myös toiselle paikkakunnalle. Korvauksista laskennalliset valtionosuuskorvaukset kattaa sos. ja terveydenhuollon kustannukset.

Merja Mattila: Etelä-Karjalan koto-ohjelma tehdään EKSOTEn johdolla. Kotokoulutukseen on saatu rahaa 4,1 milj + 1,2, milj €. Kaakkois-Suomessa 11.700 ulkomaalaista, lisäys 700 ed vuoteen verrattuna.

Muut jaoston jäsenet

SAK; järjestetään kesällä Turussa perhetapahtuma maahanmuuttajille ja jäsenille. Kampanja ammattiin liittyen: ”Töissä Suomessa ” –hanke, jossa maahanmuuttajien työsuhdeneuvontaa. SAK Helsingin toimistoon voi soittaa ilmaiseksi, lakimies vastaa puh. 0800 414 004 sekä sähköpostiyhteys workinfinland@sak.fi.

Rodnik ry; koetaan epävarmuutta tulevaisuudesta. Nuoret miehet turhautuvat yhdessä paikassa olemiseen, siitä on huoli. Jos halutaan hyödyntää maahan-muuttajien osaamista, tulisi koulutus tuoda lähelle omaa kulttuuria. Koetaan työvoiman tuhlauksena se, että ei ole töitä (kaikki eivät ole yrittäjiä) ja että ollaan ”toisen sortin kansalaisia, kun on työtön + mamu”. Maahanmuuttajien työttömyysaste on korkea alueellamme.

SPR Tämän hetken tilanne; yritetään varautua kaikkeen mahdolliseen. Tulijamäärät ovat vähentyneet. Kaakkois-Suomessa tulossa supistuksia, Valkealan yksikkö lopetetaan syyskuun lopussa. Jos tilanne ei muutu supistuksia tulee lisää. Jos kesällä määrät nousevat, laajennus vaihtoehtoon on varauduttava. Itärajalla hiljaiseloa nyt, mutta jos tulijamäärät nousevat tarvitaan Jäke Kaakkois-Suomeen.

VOKin arkipäivät ovat rauhallisia ja vakiintuneita. Kielteiset päätökset tuo painetta VOKin sisällä ja kun kuntaan pääsyä joudutaan odottelemaan, tunnelma kiristyy – miten tulee purkautumaan?

SAMPO:ssa on huoli TE-palvelujen resurssien suhteen ja siitä, että koulutusportti ei ole ajan tasalla, Koulutukset ovat alkaneet liian nopeasti, mutta tilanteeseen on tullut korjauksia. Odottelu näkyy heillä koulutusjonoina. Valmiudet uudenlaisiin opintoihin ovat tällä hetkellä olemassa. Hidaspolku -koulutus tarvitsee uudet materiaalit.

Ammattikoulun haussa oli 150 maahanmuuttajataustaista henkilöä. Heidät on kielitestattu, joukossa oli vaihtelevaa kielen osaamista. Nuorten puolella oli 20 hakijaa itärajan takaa, he asuvat kahdessa eri osoitteessa.

Kotokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen yhdistäminen

Juha-Pekka Kallioniemi

Jyväskylän yliopisto (yliopistokoulutettujen) ja Metropolia (ammattikorkeakoulutettujen) toimivat pilottikorkeakouluina, jotka alkavat selvittää tutkintojen hyväksilukemista. S2-painotteisia opintoja on Kouvolassa KSAOlla. S2-painotteiset opinnot alkavat myös Ekamissa syksyllä 2016 (oma lisäys).

OPHlta tullut uusi liite OPSiin, millä tavalla voisi toteuttaa

- työelämälähtöisyys, yritykset mukana, ammattikieli, yrittäjäyys
- räätälöidä koulutus oppilaan tarpeen mukaan
- kotokoulutuksen päivän kesto 7 tuntia. Lähiopetuksen määrää vähennetään esim. 5 tuntia lähiopetusta + 2 tuntia muuta (etäopetusta, vapaaehtoistyötä, työssäoppimista)
- kotokoulutusta voisi järjestää aamu- iltapäivä- ja iltaopiskeluna. Tilat max käyttöön. voisi yhdistää työssäkäynnin ja opiskelun.

Linkki Opetushallituksen kotoutumiskoulutuksen liitteeseen:

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perust/eet/maahanmuuttajien_koulutus.

SAMPO Aulikki Kuittinen

Kolme koulutusta. Tavoite on yhdistää koto ja ammatillinen koulutus

- onko tavoite realistinen, jos kielitaso on 0

- kartoitusjaksot kestävät 2 viikkoa; suullinen ja kirjallinen kielitaito sekä tietotekniikan taitojen kartoitus
- 18 opiskelijaa, joista 12 valittiin puolen vuoden koulutukseen, vaihtoehtoinen oppimista tukeva polku kaikilla
- työpajat, ja sen jälkeen voi hakeutua itseään kiinnostavalle alalle -> kielen oppiminen toiminnallisessa ympäristössä. Edistää ja motivoi useampien oppimista. Tasoerot muodostuvat varsin isoiksi puolen vuoden aikana.

Eri toimintaympäristöt

- yhteistyö eri ammattialojen kanssa. Yhteistyö tiivistyi, monella tämä oli uusi toteutusmalli, eri aloilla on eri vaatimukset

Ammattialan valitseminen

- tiedot yhteiskunnasta ja työelämästä vielä vähäiset ja rajalliset lyhyen Suomessa oleskelun jälkeen
- hyvä saada tukea ulkopuolelta, yhteisöiltä ja projekteilta esim. Liikunta yhdistää -hanke
- kiinteä yhteistyö eri työpaikkojen kanssa on tärkeää

Työelämäjakso

- koulutuksen lopussa 4 viikkoa yhtäjaksoisesti
- 2 + 2 mallista opiskelijat pitivät, työnantajat eivät (jaksot 2 vkoa koulutuksen alussa ja lopussa)
- motiivi opiskella kieltä

Työvalmentaja

- ”saattajana”, järjestäjänä työelämänjaksojen eri vaiheissa

Opiskelijoiden palaute

- yleensä tyytyväisiä. Kritiikkiä tuli siitä, että koulutus oli liian lyhyt, ei saavuttanut peruskielitaitoa ja yksikielinen ryhmä ei edistä suomen kielen taitoa

Koulutuksen ajankohta

- koulutuksen ajan kohtaan kannattaa kiinnittää huomiota
- kesäkausina haasteellista toteuttaa koulutusta
- kaikilla opiskelijoilla oli konkreettinen jatkosuunnitelma

Kehittämistarve

- lisää ammattiin suuntautuvaa opetusmateriaalia
- yksi koulutusmalli ei toimi kaikille maahanmuuttajille
- suuntana koulutuksen integroituminen
- suomalainen opiskelija tutorina työpajoissa
- alkuun orientoituvaa opiskelua tuki/omalla kielellä, sillä on suuri merkitys jatkolle

Seuraava kokoontuminen

Kutsutaan koolle tarpeen mukaan

JAKELU

Varsinaiset jäsenet ja asiantuntijat
Maahanmuuttopäällikkö Jaana Suokonautio